

РЕШЕНИЕ

№ 88

гр. София, 14.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**СОФИЙСКИ ОКРЪЖЕН СЪД, I ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на осми февруари през две хиляди двадесет
и трета година в следния състав:

Председател: Дора Д. М.а

Членове: Росина Н. Дончева
Георги Ст. Мулешков

при участието на секретаря Ц.ка П. Младенова Павлова
като разгледа докладваното от Росина Н. Дончева Въззивно гражданско дело
№ 20221800500761 по описа за 2022 година

С решение № 260099/21.07.2022 г., постановено по гр. д. № 713/2019 г. по описа на РС – Сливница, Г. д. „Г. п.“ - МВР е осъдена да заплати на Ц. С. М., на основание чл. 178, ал. 1, т. 3, вр. чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР сумата от 2576.97 лв., представляваща неплатено възнаграждение за положен извънреден труд за времето от 04.11.2016 г. до 04.11.2019 г., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба - 04.11.2019 г., до окончателното плащане, както и сумата от 333.10 лв., представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва за периода 01.01.2017 г. – 04.11.2019 г. С решението ответникът е осъден да плати на ищеца и сумата 400 лв., представляваща разноски за адвокатско възнаграждение. Решението е изменено с определение № 260207 от 06.10.2022 г. по реда на чл. 248, ал. 1 ГПК, като съдът е осъдил ответника да плати на ищеца вместо сумата от 400 лв. сумата от 720 лв. за разноски за адвокатско възнаграждение.

Срещу така постановеното решение е подадена въззивна жалба от ответника с твърдения, че същото е постановено в противоречие с материалния закон и е необосновано. Моли съда да го отмени и вместо него да постанови друго, с което да отхвърли изцяло предявените искове.

Ответникът по жалбата Ц. С. М. от гр.С., чрез процесуалния си представител адв. И. М. от АК-Благоевград, в срока по чл. 263, ал. 1 ГПК е подал отговор на въззивната жалба и е взел становище за нейната неоснователност.

Софийски окръжен съд, след като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на насрещната страна, намира за установено следното:

Предявени са за разглеждане обективно кумулативно съединени искове с правно основание чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР вр. с чл. 179, ал. 1 вр. с чл. 178, ал. 1, т. 3 ЗМВР и с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав счита, че първоинстанционното решение е валидно, допустимо и правилно.

Съдът намира следното от фактическа и правна страна:

Ищецът твърди, че в периода от 04.11.2016 г. до 04.11.2019 г. е работил на длъжността началник група- старши командир -03 Група на ГКПП К. при Р. Д. „Г. п.“ – Д., със статут на държавен служител, съгласно чл. 142, ал. 1, т. 1 ЗМВР. Трудовата си дейност осъществявал на смени, всяка с продължителност 12 часа при режим дневна, нощна и два дни почивка. Ищецът полагал месечно 7 или 8 нощни смени, като през процесния период е положил 1800 часа нощен

труд, който преизчислен с коефициент 1.143 часа към дневен труд, възлизал на 2057 часа. Преизчисляването на нощния към дневния труд водело до извънреден труд с времетраене 257 часа, който работодателят - ответник по делото, не е платил на служителя - ищец. При изчисляване на база месечно възнаграждение, увеличено с 50 % съгласно чл. 187, ал. 6 ЗМВР, всеки извънреден час следвало да бъде компенсирал по 8.44 лв., т. е. задължението на ответника към ищеца възлизало на 2169.08 лв. за целия процесен период. Съответно е поискано от съда да постанови решение, с което ответникът бъде осъден да плати на ищеца на основание чл. 178, ал. 1, т. 3 вр. с чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР сумата от 2169.08 лв., представляваща допълнително възнаграждение за положен извънреден труд вследствие преобразуване на нощен към дневен такъв за периода 04.11.2016 г. - 04.11.2019 г., ведно с обезщетение за забава в размер на законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба - 04.11.2019 г., до окончателното плащане, както и сумата от 200 лв., представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва за периода 01.01.2017 г. – 04.11.2019 г. Впоследствие е допуснато изменение на исковете чрез увеличаване на размера на главния иск от сумата 2169.08 лв. на сумата от 2576.97 лв. и увеличаване на размера на акцесорния иск за периода преди подаването на исковата молба от 200 лв. на 333.10 лв.

В срока по чл. 131 ГПК ответникът е изложил становище за неоснователност на предявените искове. На ищеца не се дължало плащане на труд извън редовното работно време, формиран от положен нощен труд, приравнен към дневен за процесния период. Ищецът бил държавен служител по смисъла на чл. 142, ал. 1, т. 1 ЗМВР и като такъв служебното му правоотношение и статутът са регламентирани в ЗМВР и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане. Именно поради тази причина статутът на ищеца бил различен от този на служителите по трудово правоотношение,

вкл. по отношение на нормативната уредба, регулираща установеното работно време, нормалната продължителност на нощния труд и неговото плащане. Уредбата на нощния труд на държавните служители в МВР се съдържа в чл. 187, ал. 1 вр. ал. 3 и в чл. 179 ЗМВР, чл. 3, чл. 31 и § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Наредба № 8121з-776/29.07.2016 г., действащи в исковия период, издадени на основание чл. 179, ал. 2 ЗМВР, както и заповед № 8121р-791/28.10.2014 г. и заповед № 8121з-1429/23.11.2017 г., издадени от министъра на вътрешните работи. Ето защо твърденията на ищеца за празнота в нормативната уредба и необходимост от субсидиарно прилагане на НСОРЗ били неоснователни. Претенцията на ищеца за заплащане на извънреден труд, формиран след преобразуването на положения от него нощен труд като работещ на 12 часови смени, по правилата на чл. 9 НСОРЗ, се основавала на нормативен акт, който не може да намери приложение в служебното му правоотношение.

В хода на съдебното дирене са събрани писмени доказателства и е изслушано заключение по назначена съдебно – икономическа експертиза, което съдът възприема изцяло като компетентно изготвено.

По делото не се спори от страните, че ищецът през процесния период е работил по служебно правоотношение при ответника и е бил със статут на държавен служител по смисъла на чл. 142, ал. 1, т. 1, предл. 1 ЗМВР – началник на 03 група на ГКПП-К. към РДГП - Д. при ГДГП - МВР. Полагал е труд на 12 – часови смени по график, включително и за времето от 22.00 ч. до 06.00 ч., т. е. и през нощта, при сумарно изчисляване на работното време. Според заключението на вещото лице за целия процесен период ищецът е положил общо 1836 часа нощен труд. Положеният от ищеца нощен труд, преизчислен в дневен такъв с коефициент 1.143, възлиза на 2576.97 лв.

Страните не спорят, че отношенията между тях се регулират от

специалния ЗМВР, чийто разпоредби регламентират плащането на предоставената работна сила, продължителността на работното време на държавните служители в МВР, режима на работа, както и правото на допълнително възнаграждение за положен извънреден труд, установено в разпоредбата на чл. 178, ал. 1, т. 3 ЗМВР.

Съгласно разпоредбата на чл. 176 ЗМВР брутното месечно възнаграждение на държавните служители на МВР се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения. Сред предвидените допълнителни възнаграждения е и допълнително месечно възнаграждение за извънреден труд – чл. 178, ал. 1, т. 3 ЗМВР. Дефиницията за извънреден труд се съдържа в разпоредбата на чл. 143, ал. 1 КТ, според която извънреден е трудът, който се полага по разпореждане или със знанието и без противопоставянето на работодателя от работника извън установеното от него работно време. Съгласно разпоредбата на чл. 187, ал. 1 ЗМВР (ДВ, бр. 81 от 2016 г.), работното време на държавните служители е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица. Съгласно чл. 187, ал. 3 ЗМВР работното време за работещите на 8-, 12- или 24-часови смени, сред които е и ищецът, се изчислява сумирано на тримесечен период, а съгласно изречение четвърто от същата разпоредба при работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22.00 ч. и 06.00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. Съгласно разпоредбата на чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР за служителите, работещи на смени, работата извън редовното работно време за отработени до 70 часа на тримесечен период се компенсира с плащане на възнаграждение за извънреден труд, който, съгласно ал. 6, се плаща с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение. Съгласно разпоредбата на чл. 187, ал. 9 ЗМВР (ДВ, бр. 81 от 2016 г.) редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време,

режимът на дежурство, времето за отдих и почивките за държавните служители се определят с наредба на министъра на вътрешните работи. През процесния период е действала Наредба № 81213-776/29.07.2016 г., в която липсва изрично правило за преизчисляване при сумирано отчитане на работното време на положените часове труд между 22.00 ч. и 06.00 часа.

Според настоящия състав липсата на такова правило не означава, че такова преизчисляване не следва да се извършва. Това е така по следните съображения:

Според чл. 188, ал. 2 ЗМВР държавните служители, които полагат труд за времето между 22.00 ч. и 06.00 ч., се ползват със специалната закрила по Кодекса на труда. Съгласно разпоредбата на чл. 187, ал. 1 ЗМВР (ред. ДВ, бр. 58 от 23.07.2019 г.) нормалната продължителност на работното време на държавните служители е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица. Тези норми на КТ са част от въведената със същия специална закрила на нощния труд, поради което следва да намерят приложение и по отношение на държавните служители от МВР – по силата на разпоредбата на чл. 188, ал. 2 ЗМВР. Разпоредбата на чл. 187, ал. 3, изр. 4 ЗМВР в редакцията до изменението през 2020 г. за полагането на нощен труд следва да се тълкува в смисъл, че разрешава полагането на труд между 22.00 ч. и 06.00 ч. за работещите на смени служители на МВР с оглед характера на дейността им, но в контекста на правилото на чл. 187, ал. 1 ЗМВР, установяващо 8-часов работен ден за служителите на МВР и по отношение на тези от тях, които работят на смени. От съдържанието на разпоредбата не следва да се прави извод, че предвижда еднаква нормална продължителност на работното време за служителите на МВР през деня и през нощта, т. е., че приравнява по отношение на тях нощния на дневния труд. Такова разбиране би поставило полицейските служители в неравностойно положение спрямо останалите държавни служители и работещите по

трудова правоотношение и би довело до противоречие с изрично прогласеното в чл. 188, ал. 2 ЗМВР приложение на уредената в КТ специална закрила на нощния труд спрямо служителите на МВР. При липсата на специално правило, въвеждащо метод за превръщането на отработените нощни часове в дневни при сумирано изчисляване на работното време по отношение на държавните служители в МВР, следва да намери приложение Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, предвиждаща преизчисляване на положения нощен труд. Съдът споделя тези доводи, тъй като липсата на изрична норма не означава законово въведена забрана за преизчисляване на положените от ищеца часове нощен труд в дневен, още повече, че такава забрана би била и противоконституционна.

В случая следва да намери приложение разпоредбата на чл. 9, ал. 2 НСОПЗ. Конституцията на РБ също гарантира равенство на правата на лицата, предоставящи наемен труд, без оглед на спецификите на правоотношението, в рамките на което реализират правото си на труд, поради което следва да бъдат поставени при еднакви условия всички служители, полагащи труд. Разпоредбата предвижда при сумирано изчисляване на работното време нощните часове да се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място, т. е. приложимият коефициент е 1.143, който се получава като нормалната продължителност на работното време през деня - 8 часа, се раздели на нормалната продължителност на работното време през нощта - 7 часа.

В действащата в предходен период от време Наредба № 8174з-407/11.08.2014 г. също се възприема този коефициент 1.143, но формулиран по друг математически начин, който води до същия резултат.

Неоснователен е и доводът на ответника, че на служителя е

платен положения от него нощен труд с увеличение от 0.25 лв. Не е спорно, че за положения от ищеца нощен труд му е начислено и платено възнаграждение през процесния период, но за тази част от нощния труд, която след превръщането на нощните часове в дневни се явява извънреден труд, на същия се дължи възнаграждение на отделно основание.

В този смисъл е и даденият от Съда на европейския съюз отговор на поставения въпрос по дело C-2152/20 г., а именно, че не се налага приемане на национална правна уредба, която да предвижда, че нормалната продължителност на нощния труд за работниците от публичния сектор като полицаите и пожарникарите е по-кратка от предвидената за тях нормална продължителност на труда през деня, но при всички случаи в полза на такива работници трябва да се вземат други мерки за защита, които да компенсират особената тежест на полагания от тях нощен труд - под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки.

Следователно за ищеца се поражда право да претендира допълнително възнаграждение за извънреден труд при наличие на положен такъв, което е доказано по несъмнен начин по делото от заключението по приетата съдебно-счетоводна експертиза. Това възнаграждение възлиза на сумата от 2576.97 лв., поради което претенцията следва да бъде уважена.

С оглед изводите за основателност на главния иск основателен е и акцесорният иск за периода преди подаването на исковата молба, който е доказан по размер от заключението по допуснатата съдебно-счетоводна експертиза.

Тъй като изводите на настоящата инстанция съвпадат с тези на районния съд, обжалваното решение следва да бъде потвърдено.

При този изход на делото въззивникът следва да бъде осъден да плати на въззиваемия сумата от 500.00 лева, представляваща направените разноски за адвокатско възнаграждение за въззивното

производство.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260099/21.07.2022 г., постановено по гр. д. № 713/2019 г. по описа на РС – Сливница.

ОСЪЖДА Г. д. „Г. п.“ – МВР, с адрес: гр. С., бул. „К. М. Л.“ № ., представлявана от директора Р. Д., да заплати на Ц. С. М. с ЕГН *****, от гр. С., ж.к. „К. с.“, бл. ., вх. ., ап. .. сумата от 500.00 /петстотин/ лева, представляваща направени във въззивното производство разноси за адвокатско възнаграждение.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____